

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Minerva, sive de causis latinae linguae commentarius

Sánchez, Francisco

Schoppe, Caspar

Perizonius, Jacobus

Franequera, 1687

Cap. VI. - Vocativus nunquam regitur. Defenditur Plinius a calumnia
Laurentii

[urn:nbn:de:bsz:31-109138](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109138)

CAP. VI.

Vocativus nunquam regitur. Defenditur
Plinius à calumnia Laurentii.

Vocati-
vus nun-
quam à
Verbo re-
gitur.

Vocativus * non est secundæ personæ, ut ajunt Grammatici, sed res aliqua, cum qua sermonem communicamus: nam ut artifex perfecto opere, vocat homines spectatum; sic qui composuit orationem, auditorem vocat auditum: unde non potest hic casus regi, quia tota composita oratio ad vocativum dirigitur. Si dicas, regi ab adverbio *ò*, quia hæc particula sæpè conjungitur vocativo; concedam sæpè conjungi, at non semper: imo verò alicubi nec apponitur, nec apponi potest; ut in Hispanico idiomate apertè ostenditur: nam quum quis servos suos inclamat; *mocos, pajes, criados*, illi respondent, *Senor*; ibi non potest suppleri *o*. Quid quod sæpè invenias *o* sine vocativo? Virgil. *O ubi campi, Sperchiusque*; *O qui me gelidis in montibus Æmi Sifat*. Sed particula *o*, nihil aliud est, quàm signum lætitiæ, vel doloris, vel exclamationis. Et verò vocativum à verbo non regi apertè indicat vox passiva, quum hujusmodi orationem vertis; *Petre doce illum*; *ille Petre doceatur à te*. Indicat quoque nomen adjectivum, quum post verbum imperandi additur;

* Non est secundæ personæ] Immo vero est. Hoc enim secundæ personæ in arte Grammatica dici debet, quod designat eum, cum quo Loquens sermonem communicat, seu quem alloquitur. Vide quæ disputavi ad pag. 58. Vocativus autem semper dirigitur ad eum, quem alloquitur. Est itaque vocabulum secundæ personæ, seu secundam personam notans,

tur; ut, *discipule esto bonus.* Mart. *Esto Nævole sollicitus* : idem *apertius* ; *Esto tu Cæsar amicus.* Ovid. 1. *Tristium* ; *Vade sed incultus.* Denique adverbia, nisi pro nomine sumantur, casum regere non possunt, ut docet Cæsar Scalliger. Lib. 9. de caus. ling. Lat.

Nunc exoritur quæstio, sitne dicendum, *veni puer dicende doctus*, an, *dicende docte.* Utriusque loquutionis accipe testimonia : per vocativum loquutus est Horatius ; *Age dic latinum Barbite carmen, Lesbio primum modulate civi* : Idem *Iniuste mortalis Dea nate puer Ibetide.* Ovid. 2. *Trist. O princeps parce viribus use tuis.* Propert. *Leetule deliciis fatte beate meis.* Martial. lib. 4. *Libelle inversa pueris arande charta.* Ovid. 3. *Amorum* ; *Ammis arundinibus limosas obste ripas, Sisse parumper aquas.* Tibullus lib. 4. *Fam nimium Messala mei studiose quiescas, Non tempestive sæpè propinque via.* Virgil. *Æneid. 10. O dolor atque decus magnum rediture parenti.* Persius ; *Stemmata quod Tusco ramum milesime ductis, Censoremque tuum vel quod trabeate salutas.* quo in loco nugantur interpretes cum sua antiptosi : idem ; *Audaci quicumque es afflate Cratino.* Tibullus ad Bacchum ; *Huc venias bodierne tibi dum thuris honorem.* Albinovanus in Mæcenatis obitum ; *Impiger Alcide multo defuncte labore, Te memorant curas sic posuisse tuas.* Aufonius ; *Distentas interne vias mirere domorum.* Exempla de vocativo, & recto ; *Nomina Stadius 7. Theb. Haud vetito nudus jaciture se-tivus pulcro.* Propertius lib. 2. *Tu criminis autor, Nucian Vocitrus duro Romule lacte lupæ* : idem lib. 3. el. 3. *cativo.* *Nudus ab inferna stulte vehere rate.* Ovid. *Epist. Surge age Belide de tot modo fratribus unus.* Virgil. *Nate mea vires, mea magna potentia solus.* Martial. lib. 6. *Nile jussus cedere Brumæ Mitte tuas messes.*

messēs. Idem lib. 7. Secretusque tua male lavata
 aqua. Virgil. 10. Æneid. Dardania stratus dextra
 miserande jaceres. Plinius autem lib. 7. c. 30.
 salutans Ciceronem, utrumque casum miscuit,
 his verbis: *Salve primus omnium parens patrie ap-*
pellate; Primus in toga triumphum, lingueque lau-
ream merite. quod impetissimè carpit Laurenti-

Lib. 3.
 cap. 22.

tius Valla: nam etsi * contra leges Gram-
 maticorum videretur dictum, Græcè tamen
 defendi poterat; sic enim illi loquuntur, te-
 ste Budæo in commentariis: Synesius ad Au-
 relianum, ὦ μέγαλοπρεπείαται, μόνος, ἢ μετὰ ὀλίγων
 σὺ μόνος δίκαιος καλῆς ἕσσης, id est, O eximie, so-
 lus, vel inter paucos tu solus justus vocande. Sed
 Valla in illo loco non putat Latine dici; Ta-
 ce tu imperstus homo, sed imperite; quod non di-
 xisset, si in hæc, quæ retulimus, testimonia
 incidisset. Dicimus itaque rectè; *Defende me*
amico mi; & defende me amicus meus; sed diverso
 sensu, & Syntaxi: nam in hoc posteriore
 sunt veluti duæ Orationes, & deest *ens*, vel
Qui es. Vide *Ens* in Ellipsi. Unde falluntur,
 qui in sacris litteris putant nomen *Deus*, fa-
 cere vocativum *Deus*, quum legunt, *Deus*,
 Deus

* *Contra Leges Grammaticorum*] Immo vel maxime secun-
 dum Leges Grammaticorum; secundum quas in Nomina-
 tivo poni debet illud Adjectivum, quod non est proximi-
 mum Epitheton Substantivi, sed quod in constructione
 jungetur Verbo vel Participio solummodo ad denotandum
 aliquem rei modum. Malim dicere in prosa, *Lactule delictis*
meis lacte beatus, quam uti Propertius, *lacte beate*. Contra
 malim etiam dicere, *Romule nuncite lacte lupa*, quam, ut
 Idem, *nuritur*. Sic à Plinio rectè dictum, *Salve Cicero*
appellate, quia hoc dependet proxime à Substantivo. At
 quod deinde in naturali constructionis ordine sequitur, id
 quia accedit ad modum significandum, quo appellatus
 est, rectius in hujusmodi directa oratione ponitur in No-
 minativo.

Deus meus respice in me; quum rectus sit, & legamus apud Prudentium, Dee in vocativo.

C A P. VII.

Sextus casus in universum à præpositione pendet. Ablativus absolutus rejicitur. Se

Consule orabat Cicero, Latinum.

Sextus casus tertio in e, vel i.

Sextus casus * proprium nomen non habet; neque enim semper significat ablationem, ut inde ablativus dicatur. Priscianus comparativum casum nominat; quia in sola comparatione, ut ipse putat, à præpositione non regitur, sed ex comparativi natura. Nos sextum casum appellemus, aut casum præpositionis; quia semper à præpositione regitur; ut sigillatim exponemus.

Ablativus casus male sic dicitur.

Rectius vocatur casus præpositionis.

In comparatione, ut doctior omnibus, deest Præ. vide Ellipsim.

In illis formis: Ditiore opinione; Calceus major pede: † potius videtur deesse Pro, quam Præ;

I 4 nam

* [Proprium nomen non habet] At vide, quæ notavi ad Lib. I. cap. 6. pag. 25.

† [Potius videtur deesse Pro, quam Præ] Ego vero putem rectius intelligi in his quoque locutionibus præ. Nam ditiore præ opinione hominum significat supra opinionem, atque, ac si dicerem ditiore est Marius præ Sempronio. At si dicas, ditiore pro opinione hominum, nisi addas quoniam, longe aliud dixeris, scilicet, eum de quo loqueris, ditiorē esse aliis quibusdam juxta opinionem hominum. Confirmatur hoc, aliquo modo ex Suet. Ocl. cap. 7. Nec quoniam prius pro potestate suscipiit. Ubi pro licet proxime sequatur comparativum, neutquam tamen est præpositio comparationis, sed aliud quid notat. Immo vero, si etiam non quam addatur, tamen vel sic quoque in com-